

Interkulturální komunikace

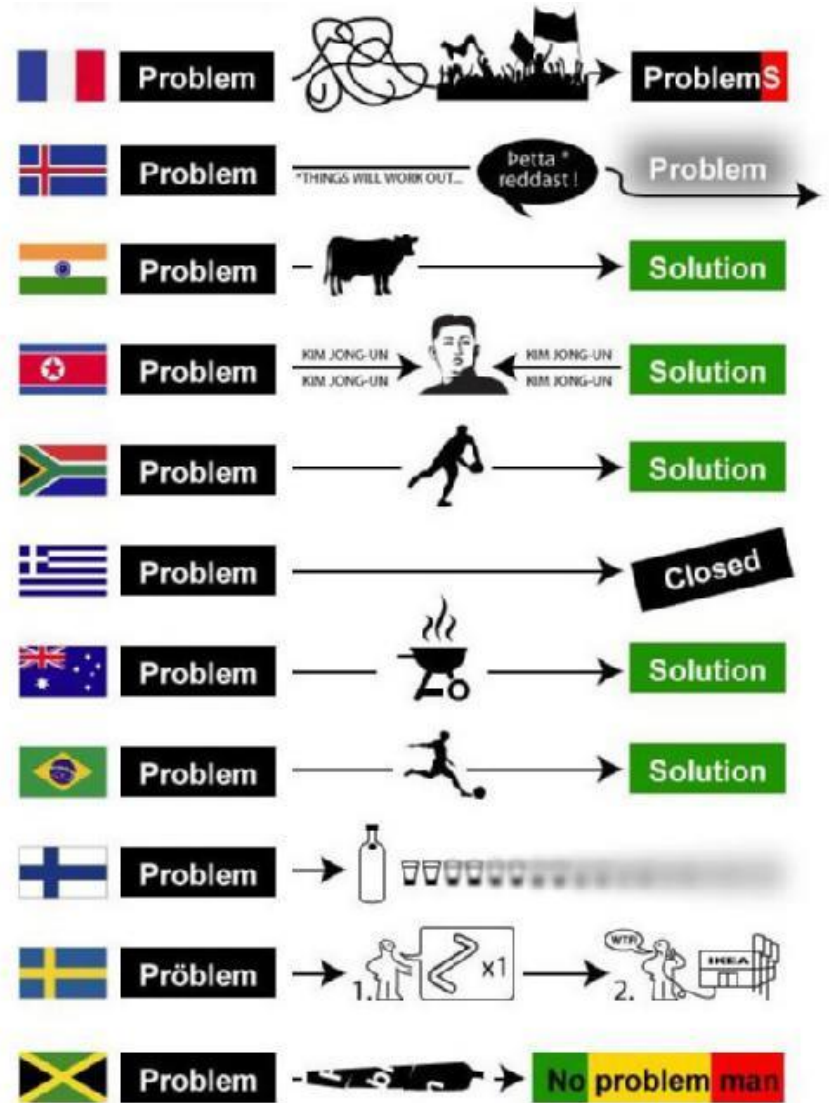
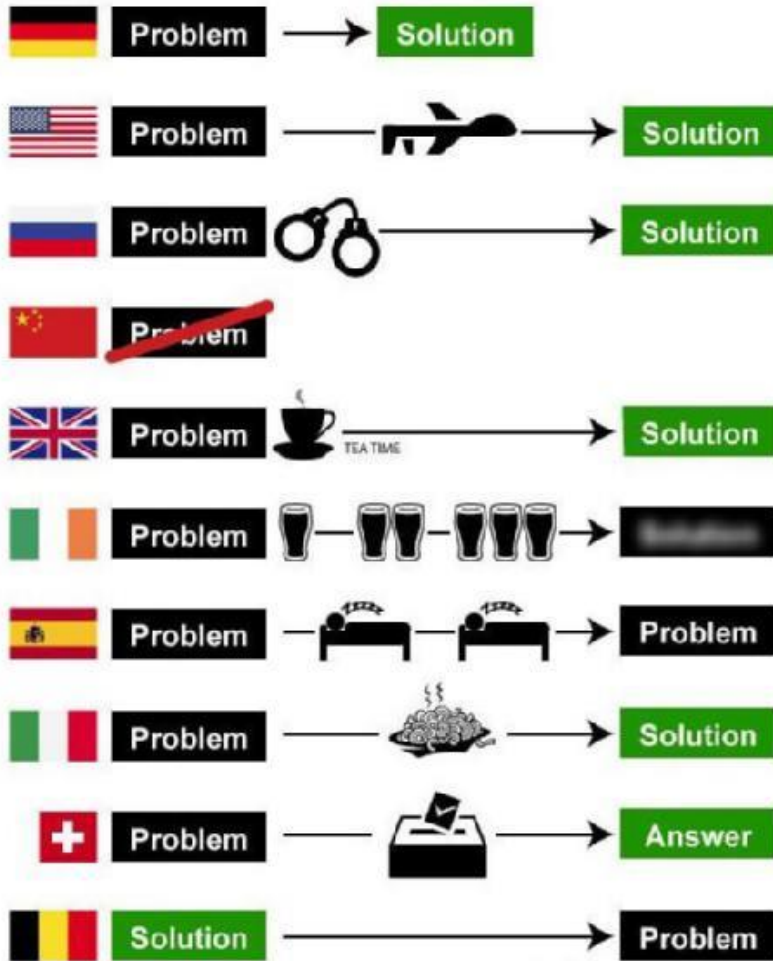
Úvod do předmětu

*„Kulturní gramotnost je nejen žádoucí
– je to prerekvizita globálního podnikání
(O’Hara-Devereaux a Johansen)*

Koncept

- **Vyučující:** Ing. Renata Čuhlová, Ph.D, BA (Hons)
Renata.Cuhlova@econ.muni.cz
- **Seminář:** sudé Út 14:00-15:40
- **Ukončení předmětu: zápočet**
  - Účast na seminářích, povolena 1 neomluvená absence
  - Získání alespoň 50 % bodů za týmovou prezentaci
  - Získání alespoň 50 % bodů ze závěrečného testu
  - Celkově min. 60% ze všech možných bodů
- **Cíl předmětu**

INTERNATIONAL GUIDELINES FOR
PROBLEM SOLVING

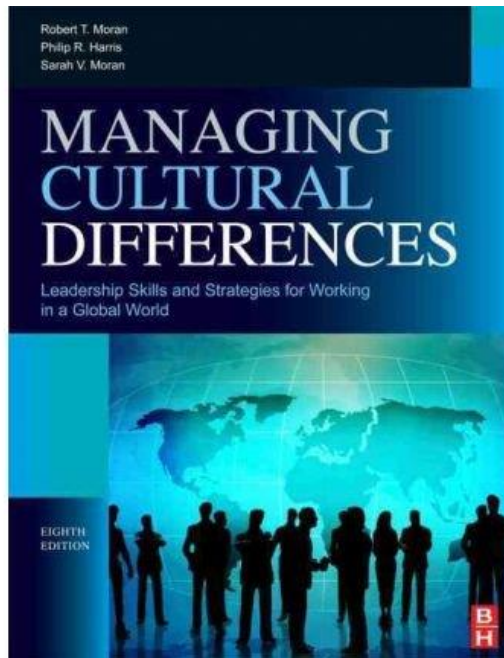

[Source](#)

Informace, požadavky

Interaktivní osnova v IS

Doporučené zdroje

- Businessinfo a sekce věnovaná zahraničnímu obchodu
- Český export a podnikání
- Global Trade
- Dynamic Export
- Exporter

Semestrální prezentace

*Vikingové sice
objevili Ameriku,
ale neprojevíli dost
citu, aby si ji udrželi.*

Týmová (4-5)

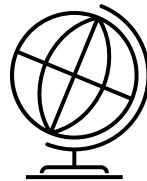
(Oscar Wilde)

Téma: kulturní a obchodní specifika vybraného (kulturního) regionu a pro tento region typického státu.

Cílem je příprava na obchodní jednání s lidmi a se společnostmi z vybraného regionu.

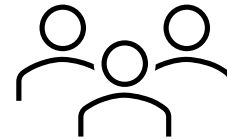
Obsah prezentace

- 1) Uvedení do prezentace
- 2) Obecná charakteristika regionu a konkrétní charakteristika vybrané země
- 3) Závěr, vč. doporučení

2)

- Stručný geografický popis
- Významné historické události mající dopad na současnost (např. nevhodná témata hovoru, rozdělení společnosti,...)
- Čím je země/region výjimečný, národní hrdost
- Zařazení z hlediska kulturních dimenzí
- Náboženství a dopad na obchodní jednání
- Pravidla slušného chování, kulturní faux pas
- Typická konverzace (v obchodním jednání, gesta, vyjadřování nesouhlasu, kritiky,...)
- Průběh obchodního jednání (načasování, fáze, příprava, styl vyjednávání, způsob uzavírání dohod)
- Pracovní návyky (týmovost/individualita, loajalita,...)
- Ekonomické vztahy a obchodní styl s ČR

Požadavky na prezentaci

- ✓ Přiměřeně dlouhá
- ✓ Konkrétní
- ✓ Kvalitní – zdroje
- ✓ Záživná – aktivita se vzdělávacím cílem, nepřednášková aktivita (scénka, video, ochutnávka, aj.)
- ✓ Přehledná
- ✓ Dodržení vzdělávacích cílů
- ✓ Týmová práce

Kritéria hodnocení prezentace

Dodržení délky prezentace 20 minut

Klíčové informace jsou vizualizovány

Předání přiměřeného množství informací (max. 8 slidů s info, nebo 6 flipchartových papírů, tabule)

Prezentace obsahuje minimálně jednu záživnou zapojující aktivitu

Důvěryhodné zdroje

Nevyskytují se faktické chyby

Závěrečné shrnutí klíčových informací (ne jen výčet témat)

Prezentace je zkonzultována v plné verzi

Čerpané zdroje

Celkově 30 bodů + až 10 bonusových bodů za mimořádně kvalitní prezentaci

Možné regiony na výběr:

1. Skandinávské země
2. Německy mluvící země
3. Francouzsky mluvící země
4. Státy bývalé SSSR (Rusko, Ukrajina,...)
5. Arabské státy (~~Saúdská Arábie~~, Egypt,...)
6. Státy jižní Evropy
7. Státy jižní Asie (Indie, Pakistan)
8. Státy jihovýchodní Asie (Filipíny, Vietnam)
9. Státy Centrální Asie (Čína, Mongolsko, Kazachstán)
10. Státy východní Asie (~~Japonsko~~, Jižní Korea)
11. Anglicky mluvící země: a) Země Commonwealthu (VB, Irsko, Austrálie); b) Severní Amerika (USA, Kanada)
12. Státy Latinské Ameriky (Brazílie, Argentina,...)
13. Země střední a jižní Afriky (Jihoafrická republika, ~~Nigérie~~)

Co znamená být kulturně vnímavý/á?

Center for Intercultural Dialogue

Co znamená být kulturně vnímavý/á?

- rozumět tomu, proč interkulturní spolupráce často selhává (typické chyby lessons learned)
- vědět, v jakých oblastech očekávat kulturní rozdíly
- znát sebe z pohledu interkultury
- umět odhadnout dynamiku interkulturní spolupráce a vědět, v čem ve svých jednotlivých fázích liší od monokulturní
- vědět, jak vzniká úspěšná interkulturní spolupráce
- být si vědom toho, jak je možné reagovat na interkulturními rozdíly - mít vlastní odpověď na to, zda "se přizpůsobit" nebo "zůstat sám sebou"

Center for Intercultural Dialogue

Co znamená být kulturně vnímavý/á?

- rozumět tomu, proč interkulturní spolupráce často selhává (typické chyby lessons learned)
- vědět, v jakých oblastech očekávat kulturní rozdíly
- **Kultura je ovšem jen část celého příběhu. To, co se děje v interakci mezi dvěma a více lidmi ovlivňují i další faktory**
- Znalost jazyků a tradic jiné kultury
- schopnost komunikovat v rámci interkulturní spolupráce a být srozumitelným ve svých jednáních
- vědět, jak vzniká úspěšná interkulturní spolupráce
- být si vědom toho, jak je možné reagovat na interkulturními rozdíly - mít vlastní odpověď na to, zda "se přizpůsobit" nebo "zůstat sám sebou"

Center for Intercultural Dialogue

Kultura

Co z nás dělá to čím jsme?

Cultura/colere (lat.)

„Kultura neboli civilizace... je složitý celek, jenž zahrnuje vědění, víru, umění, právo, morálku, obyčeje a jiné schopnosti a návyky, získané člověkem jako příslušníkem společnosti.“ (Taylor)

Kultura je nahromaděná zkušenost konkrétního sociálního celku.

Kulturní okruhy

A nation's culture resides in the hearts and soul of its people.
(Gandhi)

Každá společnost (sociální skupina, organizace) má vlastní kulturu.

1. okruh: **náboženský**

Zákaz konzumace vepřového masa u Muslimů a Židů byl logický vzhledem ke historickým středomořským klimatickým podmínkám. I přes pasterizaci a chladicí zařízení se dnes náboženský zákaz stal součástí kulturní tradice a dodržuje se.

2. okruh: **národní**. Společenství vzniklé vlastním specifickým vývojem. Národní kultura má prioritní specifický znak, kterým je jazyk.

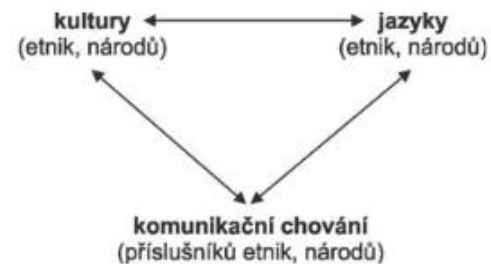
Představa, že českým národním znakem je pivo je ve světě odlišná. Pro národy Dálného východu jsou pivním národem Američané. V představách Dánů jsou nejodbornější pivaři zase oni. Mnichov vnímán jako „pupek pivního světa“, nikoli Plzeň nebo Praha.

3. okruh: **jednotlivých sociálních subjektů** (rodina, profesní skupiny, politické organizace,...). Stejně uplatňovaný systém motivace, etický kodex, společnou historii, cíle

Komunikace

Communicare, communicatio (lat.)

Příčiny neschopnosti komunikovat v mezinárodních vztazích???

Verbální (slovo, písmo) - *Znalost jazyka hostitelské země?*

„Hayirli isler“ (zdravé obchody), „Sağlık“ (dobré zdraví)

„Mucho gusto“ (bud' šťastný)

„Nǐ chī le ma?“ (Už jste jedl?)

„How do you do?“ pouze tzv. Echo-feedback

„Guten Tag“ (dobrý den), „Grüss Gott“ (Pozdrav pán Bůh!)

Neverbální (pohyb, gesto, tón, tempo řeči
a jiné paralingvistické projevy)

Jakých chyb se dopouštíme při vnímání druhých???

Mezi tím, co si myslím,
co chci říct,
co si myslím, že říkám,
co říkám,
co chcete slyšet,
co slyšíte,
co si myslíte, že rozumíte,
co chcete rozumět
a co rozumíte,
existuje alespoň devět možností,
že si nerozumíme.

Bernard Werber

Percepční omyly

Haló efekt

Efekt shovívavosti, mírnosti

Autoprojekce

Stereotypy

Předsudky

Efekt slepoty

Černobílé myšlení

Efekt pořadí

Implicitní teorie osobnosti

The single story creates stereotypes, and the problem with stereotypes is not that they are untrue, but that they are incomplete.

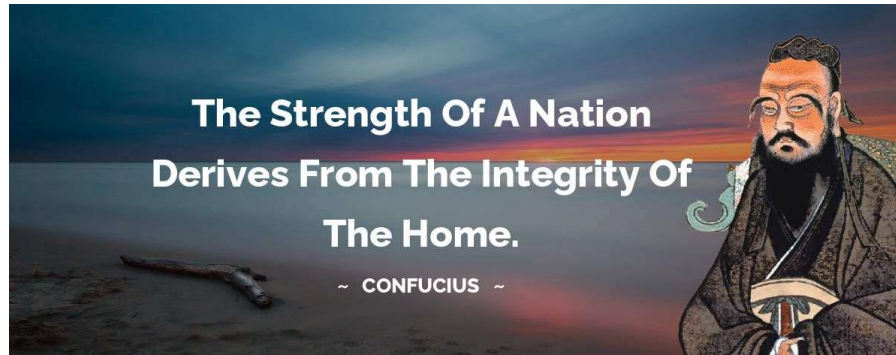
*They make one story become the only story.
(Chimamanda Ngozi Adichie)*

Etnocentrismus vs. kulturní relativismus

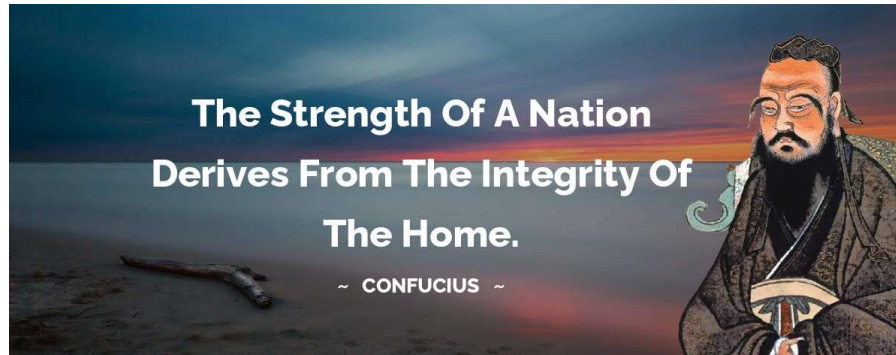
*Čínský obchodník souhlasil s kontraktem pod podmínkou, že mu to schválí rodina.
Dle naší zkušenosti může dostat nálepku, že se jedná o submisivního jedince.*

*Ale v kultuře Konfucia je rodina na prvním místě. I dominantní člověk, i třeba jen formou
jakési rituální formy, si podmíní souhlas souhlasem rodiny.*

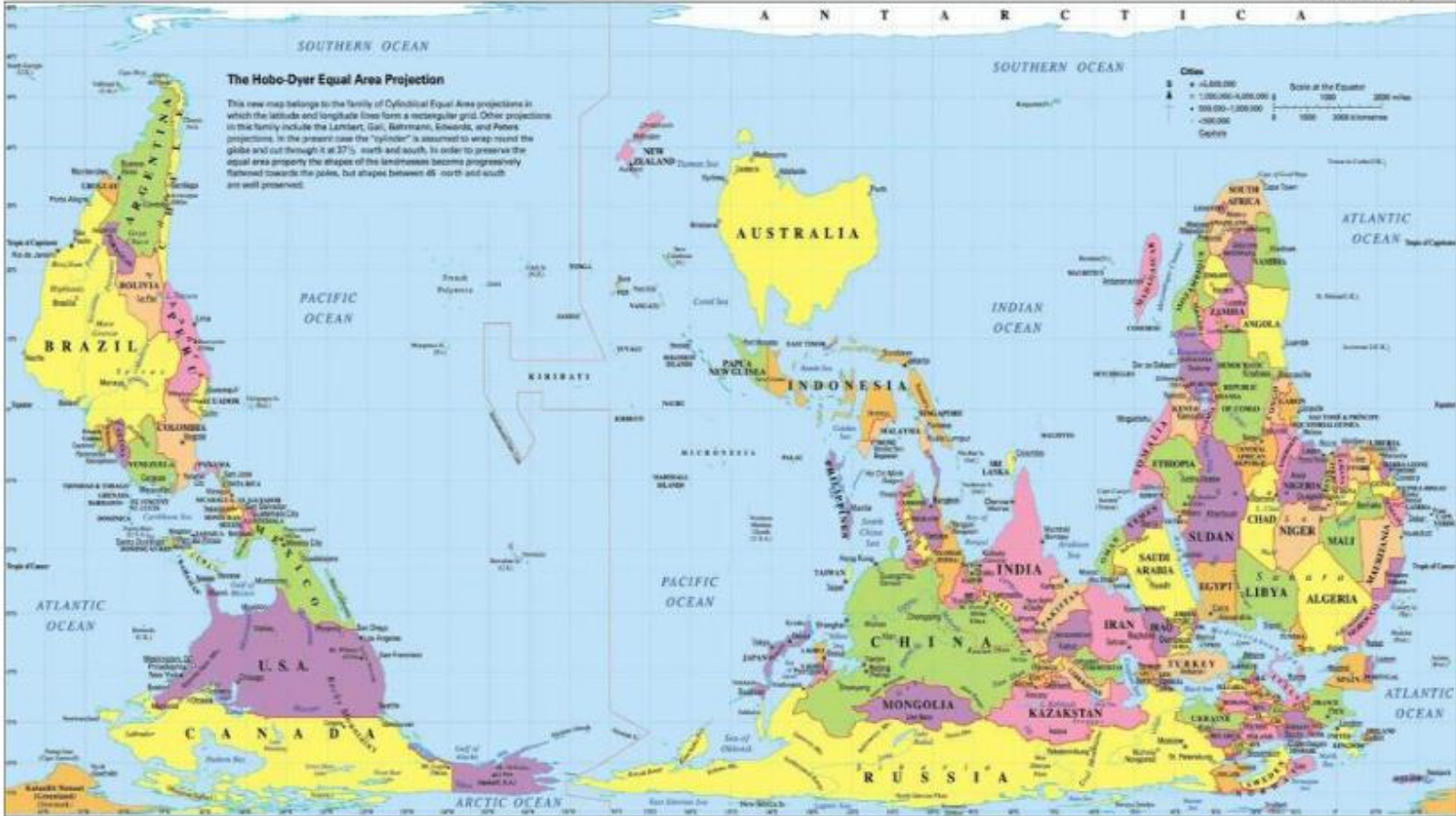
*Čínský obchodník souhlasil s kontraktem pod podmínkou, že mu to schválí rodina.
Dle naší zkušenosti může dostat nálepku, že se jedná o submisivního jedince.*

*Ale v kultuře Konfucia je rodina na prvním místě. I dominantní člověk, i třeba jen formou
jakési rituální formy, si podmíní souhlas souhlasem rodiny.*

*Stejný Číňan nám neřekne, že se musí poradit s rodinou. Ale my víme, že to Číňané
dělají, a tím se tedy nechová tak, jak bychom dle znalosti jeho kultury očekávali. Budeme
ho považovat za unáhleného. Číňan se ale chtěl jenom chovat evropsky.*

Změňte mapu a změníte svět

1459

K popisu kultury se používají tzv. **kulturní standardy**. Jsou to zobecněné skupiny rysů dané kultury, které jsou pro sledovanou kulturu příznačné.

Dle popsatelných vztahů:

Vztah k autoritě

Vztah individuum vs společnost

Koncepce maskulinity a feminity

Způsob řešení konfliktů

Vztah k nejistotě a neurčitosti

Vztah k času, plánování